

Asia C-354/20 PPU

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

31.7.2020

Ennakkoratkaisupyynnön esittävä tuomioistuin:

Rechtbank Amsterdam (Alankomaat)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

31.7.2020

Eurooppalainen pidätysmääräys, jonka kohteena on

L

Muu osapuoli:

Openbaar Ministerie (syyttäviviranomainen)

Pääasian menettelyn kohde

Luovuttamisesta annetun lain (Overleveringswet) 23 §:n 2 momenttiin perustuva vaatimus puolalaisen tuomioistuimen antaman, L:n pidättämistä ja luovuttamista Puolan tasavaltaan koskevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen (jäljempänä myös pidätysmääräys) ottamisesta käsiteltäväksi

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

Viitaten erityisesti unionin tuomioistuimen 25.7.2018 antamaan tuomioon Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), C-216/18 PPU, EU:C:2018586 [jäljempänä tuomio Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet)] rechtbank Amsterdam (Amsterdamin alioikeus) pohtii, mikä merkitys on annettava Puolan oikeusvaltiota koskevalle viimeaikaiselle kehitykselle tehtäessä päätöstä puolalaisen tuomioistuimen antaman eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta, ja erityisesti, miten tämä kehitys vaikuttaa konkreettisesti rechtbankin velvollisuuteen soveltaa kyseisessä tuomiossa muotoiltuja arviointiperusteita.

Ennakkoratkaisukysymykset

1. Ovatko puitepäätös 2002/584/YOS, SEU 19 artiklan 1 kohdan toinen alakohta ja/tai perusoikeuskirjan 47 artiklan toinen kohta esteenä sille, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen panee täytäntöön tuomioistuimen antaman eurooppalaisen pidätysmääräyksen, vaikka pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion kansallista lakia on pidätysmääräyksen antamisen jälkeen muutettu siten, että kyseinen tuomioistuin ei enää täytä tehokkaan oikeussuojan vaatimuksia, koska sen riippumattomuutta ei enää taata lainsäädännössä?

2. Ovatko puitepäätös 2002/584/YOS ja perusoikeuskirjan 47 artiklan toinen kohta esteenä sille, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen panee eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön todettuaan, että pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa jokainen rikoksesta epäilty – ja siten myös luovutettavaksi pyydetty henkilö – altistuu todelliselle vaaralle, että hänen perusoikeuttaan saada asiansa käsitellyksi riippumattomassa tuomioistuimessa loukataan, riippumatta siitä, mitkä kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimet ovat toimivaltaisia antamaan ratkaisun luovutettavaksi pyydettyyn henkilöön sovellettavissa menettelyissä, ja riippumatta luovutettavaksi pyydetyn henkilön henkilökohtaisesta tilanteesta sekä sen rikoksen luonteesta, josta häntä syytetään, ja tosiseikastosta, joka on eurooppalaisen pidätysmääräyksen perustana, todellisen vaaran liittyessä siihen, että pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion tuomioistuimet eivät rakenteellisten ja yleisten puutteiden vuoksi ole enää riippumattomia?

3. Ovatko puitepäätös 2002/584/YOS ja perusoikeuskirjan 47 artiklan toinen kohta esteenä sille, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen panee eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön todettuaan, että

- pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa jokainen rikoksesta epäilty altistuu todelliselle vaaralle, että oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaa perusoikeutta loukataan, vaaran liittyessä kyseisen jäsenvaltion lainkäyttövallan riippumattomuutta koskeviin rakenteellisiin ja yleisiin puutteisiin
- ei ole pelkästään mahdollista, että näillä rakenteellisilla ja yleisillä puutteilla on kielteinen vaikutus niihin kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimiin, jotka ovat toimivaltaisia antamaan ratkaisun luovutettavaksi pyydettyyn henkilöön sovellettavissa menettelyissä, vaan näin myös tosiasiallisesti tapahtuu ja
- tästä syystä on olemassa painavia perusteita uskoa, että luovutettavaksi pyydetty henkilö altistuu todelliselle vaaralle, että hänen perusoikeuttaan saada asiansa käsitellyksi riippumattomassa tuomioistuimessa loukataan ja näin ollen hänellä olevan oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan perusoikeuden keskeiseen sisältöön puututaan,

vaikka luovutettavaksi pyydetty henkilö ei näistä rakenteellisista ja yleisistä puutteista riippumatta ole ilmaissut erityisiä huolenaiheita ja vaikka luovutettavaksi pyydetyn henkilön henkilökohtainen tilanne sekä niiden rikosten luonne, joista häntä syytetään, ja tosiseikasto, joka on eurooppalaisen pidätysmääräyksen perustana, eivät näistä rakenteellisista ja yleisistä puutteista riippumatta ole omiaan herättämään pelkoa siitä, että täytäntöönpano- ja/tai lainsäädäntövalta kohdistaisi konkreettista painostusta hänen rikosoikeudenkäyntiinsä tai pyrkisi vaikuttamaan siihen?

Unionin oikeussäännöt, joihin on viitattu

Euroopan unionista tehty sopimus: 19 artiklan 1 kohta

Euroopan unionin perusoikeuskirja: 47 artiklan toinen kohta

Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehty puitepäätös 2002/584/YOS (EYVL 2002, L 190, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna puitepäätöksellä 2009/299/YOS (EUVL 2009, L 81, s. 24): 1, 3–5 ja 6 artikla

Kansalliset oikeussäännöt, joihin on viitattu

Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä tehdyn Euroopan unionin neuvoston puitepäätöksen täytäntöönpanosta 29.4.2004 annettu laki (Wet tot implementatie van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie, jäljempänä luovuttamisesta annettu laki): 23 §

Tiivistelmä pääasian tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Rechtbank Amsterdamin (Amsterdamin alioikeus) on tehtävä päätös Puolan tasavallan kansalaista L:ää koskevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta. Eurooppalaisen pidätysmääräyksen antoi 31.8.2015 puolalainen tuomioistuin, josta käytetään ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevassa päätöksessä nimitystä Circuit Court in Poznań. Kyseisen pidätysmääräyksen tarkoituksena on L:n pidättäminen ja luovuttaminen Puolaan syytetoimia varten.
- 2 Officier van justitie (virallinen syyttäjä) esitti rechtbank Amsterdaminissa 7.2.2020 luovuttamisesta annetun lain 23 §:n nojalla vaatimuksen, jossa hän vaati muun muassa, että rechtbank ottaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen käsiteltäväksi.
- 3 Koska rechtbank suhtautuu epäillen Puolan oikeusvaltiota koskevaan viimeaikaiseen kehitykseen ja on epävarma erityisesti tämän kehityksen konkreettisesta vaikutuksesta toimenpiteisiin, jotka tuomion Minister for Justice

and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet) mukaan on suoritettava tällaisessa tapauksessa tehtäessä päätöstä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta, rechtbank kehotti 12.6.2020 virallista syyttäjää esittämään lisäkysymyksiä pidätysmääräyksen antaneelle oikeusviranomaiselle.

- 4 Näihin kysymyksiin vastattiin 25.6.2020 ja 7.7.2020 lukuun ottamatta kysymyksiä, jotka koskivat Sąd Najwyższy (Puolan ylin siviili- ja rikosasioita käsittelevä tuomioistuin). Tämän jälkeen Sąd Najwyższylle itselleen esitettiin Eurojustin välityksellä kysymys, johon ei kuitenkaan ole saatu vastausta.

Pääasian asianosaisten keskeiset perustelut

- 5 L:n puolustuksen mukaan virallisen syyttäjän esittämä vaatimus eurooppalaisen pidätysmääräyksen käsiteltäväksi ottamisesta on jätettävä tutkimatta. On nimittäin ilmeistä, että on olemassa vaara, että L ei saa Puolassa mahdollisuutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Tuomion Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet) perusteella rechtbankin on tällaisessa tapauksessa pyydettävä pidätysmääräyksen antaneelta oikeusviranomaiselta kaikki tarvittavat tiedot, mutta tämä ei ole johtanut toivottuun tulokseen: Puolan oikeusviranomaiset vastasivat ainoastaan kahteen niistä kymmenestä asiakysymyksestä, jotka rechtbank esitti 12.6.2020 tekemässään välipäätöksessä. Tuomiossa Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet) esitetty vuoropuhelu ei siten ole toteutunut. Rechtbank ei siksi voi arvioida pätevästi sen vaaran vakavuutta, että perusoikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin loukataan.
- 6 Virallinen syyttäjä katsoo, että tämä puolustusperuste ei menesty. Tuomiosta Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet) ei ilmene, mitä seurauksia sillä, että pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen ei ryhdy vuoropuheluun tai tekee sen puutteellisesti, pitäisi olla. Tämä ei ilmene myöskään luovuttamisesta annetusta laista.

Tiivistelmä ennakkoratkaisupyyntöön perusteista

- 7 Syitä kieltäytyä luovuttamisesta puitepäätöksen 2002/584/YOS 3–5 artiklassa tarkoitetuilla perusteilla ei ole. Rechtbankin on kuitenkin käsiteltävä kysymys siitä, onko sen pantava eurooppalainen pidätysmääräys täytäntöön, kun otetaan huomioon Puolan tasavallan lainsäädännön viimeaikainen kehitys Puolan lainkäyttövallan riippumattomuuden osalta.
- 8 Tuomion Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet) jälkeen rechtbank on katsonut jokaisessa asiassa, joka koskee Puolan tasavallan tuomioistuimen syytetoimia varten antamaa eurooppalaista pidätysmääräystä, että kyseisessä jäsenvaltiossa on yleisesti olemassa todellinen vaara, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa taattua oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaa perusoikeutta loukataan pidätysmääräyksen antaneen

jäsenvaltion lainkäyttövallan riippumattomuuteen liittyvien rakenteellisten tai yleisten puutteiden vuoksi.¹ Todetun yleisen, todellisen vaaran vuoksi rechtbank on siitä lähtien aina tutkinut

– voiko näillä rakenteellisilla tai yleisillä puutteilla olla kielteistä vaikutusta niiden kyseisen valtion tuomioistuinten tasolla, jotka ovat toimivaltaisia antamaan ratkaisun etsittyyn henkilöön sovellettavissa menettelyissä,² ja jos näin on,

– onko ”kyseessä olevan henkilön ilmaisemien erityisten huolenaiheiden ja hänen mahdollisesti toimittamiensa tietojen valossa, [– –] olemassa painavia perusteita uskoa, että mainittu henkilö altistuu todelliselle vaaralle siitä, että hänen perusoikeuttaan saada asiansa käsitellyksi riippumattomassa tuomioistuimessa loukataan ja näin ollen hänellä olevan oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan perusoikeuden keskeiseen sisältöön puututaan, kun otetaan huomioon hänen henkilökohtainen tilanteensa sekä sen rikoksen luonne, josta häntä syytetään, ja se tosiseikasto, jotka ovat eurooppalaisen pidätysmääräyksen perustana”.³

- 9 Tätä varten rechtbank aloittaa vuoropuhelun eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaneen viranomaisen kanssa. Rechtbank tiedusteli 4.10.2018 erästä toista Puolan antamaa eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan asian yhteydessä, mitkä tuomioistuimet olivat toimivaltaisia käsittelemään luovutettavaksi pyydetyn henkilön rikossyytteitä, ja esitti kyseisille tuomioistuimille kysymyksiä, jotka koskivat henkilöstön muutoksia (II A), asioiden kohdentamista ja käsittelyä (II B), kurinpitoasioita tai muita kurinpidollisia tai muunlaisia seuraamuksia (II C), menettelyjä, joilla suojellaan oikeutta asian käsittelyyn riippumattomassa tuomioistuimessa (II D), ja ylimääräiseksi muutoksenhauksi kutsuttua menettelyä (II E).
- 10 Rechtbank katsoi 27.9.2019 antamassaan päätöksessä, että kun otetaan huomioon vastaukset, jotka se oli 4.10.2018 antamansa päätöksen jälkeen saanut useissa eri asioissa, sillä oli tuolloin riittävästi tietoa niiden rakenteellisten puutteiden vaikutuksesta, joita oli todettu niiden tuomioistuinten tasolla, jotka ovat toimivaltaisia antamaan ratkaisun luovutettavaksi pyydettyihin henkilöihin sovellettavissa menettelyissä. Tämä vaikutus oli nimittäin sellainen, että rechtbank katsoi, että mainitut rakenteelliset puutteet *saattoivat kaikissa* tapauksissa vaikuttaa *kielteisesti* näihin tuomioistuimiin. Näin ollen kysymyksiä II A, B, D ja E ei ollut enää tarpeen esittää, ellei uutta, merkityksellistä kehitystä tapahdu. Kurinpitoasioihin ja muihin kurinpidollisiin tai muunlaisiin seuraamuksiin (II C) liittyvät kysymykset oli kuitenkin vielä esitettävä.

¹ Ks. tuomio Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), 61 kohta.

² Ibidem, 74 kohta

³ Ibidem, 75 kohta.

- 11 Rechtbank totesi sen jälkeen 16.1.2020 antamassaan päätöksessä muun muassa, että
- vaikka saatavilla olevat tiedot kurinpitoasioiden sekä puolalaisiin tuomareihin kohdistuvien kurinpidollisten ja muiden kuin kurinpidollisten toimenpiteiden yleiskuvasta olivat hyvin huolestuttavia ja tuorein kehitys oli epäsuotuisa, tämä yleiskuva ei lähtökohtaisesti kuitenkaan vielä riittänyt siihen, että konkreettisissa tilanteissa oletettaisiin, että luovutettavaksi pyydetyn henkilön oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin vaarantuisi
  - kurinpitoasioihin ja muihin kurinpidollisiin tai muunlaisiin seuraamuksiin liittyvillä tiedoilla oli edelleen merkitystä ratkaistaessa, oliko olemassa painavia perusteita uskoa, että luovutettavaksi pyydetty henkilö altistuu todelliselle vaaralle siitä, että hänen perusoikeuttaan saada asiansa käsitellyksi riippumattomassa tuomioistuimessa loukataan ja näin ollen hänellä olevan oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan perusoikeuden keskeiseen sisältöön puututaan, kun otetaan huomioon hänen henkilökohtainen tilanteensa sekä sen rikoksen luonne, josta häntä syytetään, ja tosiseikasto, jotka ovat eurooppalaisen pidätysmääräyksen perustana, mutta että nämä tiedot eivät silloisessa tilanteessa, kun ei ollut ilmennyt sellaisia luovutettavaksi pyydetyn henkilön henkilökohtaista tilannetta koskevia tarkempia seikkoja, jotka lisääisivät pelkoa, että hänen oikeutensa oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin vaarantuu, voineet johtaa siihen, että luovutusta ei sallita
  - koska luovutettavaksi pyydetty henkilö ei ollut tuonut esiin tällaisia seikkoja, ei ollut syytä jäädä odottamaan vastausta jo esitettyihin kurinpitoasioita ja muita kurinpidollisia tai muunlaisia seuraamuksia koskeviin kysymyksiin, missä yhteydessä rechtbank totesi, että se esittäisi lisäkysymyksiä, jos se pitäisi sitä tarpeellisena asian kannalta merkityksellisten uusien seikkojen valossa.
- 12 Tuomiota Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet) edeltäneenä ja sen jälkeisenä ajanjaksona on ilmennyt kehitystä, joka antaa aiheen vakavaan huoleen Puolan lainkäyttövallan riippumattomuudesta. Esimerkiksi vuosina 2017–2018 oikeusministeri vaihtoi yli sata tuomioistuinten puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa. Lisäksi useisiin puolalaisiin tuomareihin on sovellettu kurinpitomenettelyjä heidän työnsä sisällön perusteella tai sen vuoksi, että he ovat harjoittaneet ilmaisunvapautta. Lisäksi Puolasta puuttuu myös riippumaton ja tehokas perustuslaillinen valvonta.
- 13 Rechtbankin mukaan myöhempi, 16.1.2020 annettua tuomiota välittömästi edeltänyt ja seurannut kehitys osoittaa, että Puolan tuomioistuinten riippumattomuuteen kohdistuu siinä määrin voimistunut paine, että se voi vaikuttaa luovuttamisesta tehtävään päätökseen ja 16.1.2020 annetussa päätöksessä esitettyyn linjaukseen. Rechtbank mainitsee muun muassa oikeuslaitoksesta 20.12.2019 annetun uuden lain, joka tuli voimaan 14.2.2020,

sekä sen seikan, että European Network of Councils for the Judiciary'n hallitus ehdotti toukokuussa 2020 Krajowa Rada Sądowictwan, Puolan kansallisen tuomarineuvoston, erottamista järjestön jäsenyydestä. Rechtbank viittaa myös unionin tuomioistuimen 19.11.2019 antamaan tuomioon A. K. ym. (Sąd Najwyższyn kurinpitojaoston riippumattomuus), C-585/18, C-624/18 ja C-625/18, EU:C:2019:982, 26.3.2020 annettuun tuomioon Miasto Łowicz ja Prokurator Generalny (tuomareiden kurinpitojärjestelmä), C-558/18 ja C-563/18, EU:C:2020:234, unionin tuomioistuimen 8.4.2020 asiassa komissio v. Puola antamaan määräykseen, C-791/19 R, EU:C:2020:277, sekä neljanteen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaan menettelyyn, jonka komissio aloitti 29.4.2020 Puolaa vastaan edellä mainitun oikeuslaitoksesta 20.12.2019 annetun lain johdosta.

- 14 Tämän kehityksen perusteella rechtbank katsoi, että Krajowa Rada Sądowictwa, joka nimittää Sąd Najwyższyn kurinpitojaoston jäsenet, ei ole puolueeton eikä lainsäädäntö- ja täytäntöönpanovallasta riippumaton elin ja että kurinpitojaosto, joka ratkaisee Sąd Najwyższyn ja yleisten tuomioistuinten tuomareita koskevat kurinpitoasiat, ei ole unionin oikeudessa tarkoitettu tuomioistuin. Sąd Najwyższyn kurinpitojaoston riippumattomuutta ei ole taattu, eikä riippumattomuutta ole taattu myöskään Sąd Najwyższyn eikä yleisten tuomioistuinten osalta, joihin esillä olevassa asiassa käsiteltävän eurooppalaisen pidätysmääräyksen antanut viranomaisena lukeutuu. Puolalaisiin tuomareihin on nykyään nimittäin mahdollista soveltaa kurinpitomenettelyä, jossa asia voidaan saattaa sellaisen elimen käsiteltäväksi, jonka riippumattomuutta ei ole taattu.

Ensimmäinen kysymys

- 15 Tämän kehityksen valossa nousee ensinnäkin esiin kysymys siitä, onko täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen pantava täytäntöön sellaisen tuomioistuimen antama eurooppalainen pidätysmääräys, jonka riippumattomuutta ei voida enää taata pidätysmääräyksen antamisen jälkeen tapahtuneen kehityksen takia.
- 16 Unionin tuomioistuimen mukaan puitepäätös 2002/584/YOS perustuu näet periaatteelle, jonka mukaan eurooppalaisia pidätysmääräyksiä koskeviin päätöksiin liittyvät kaikki tuomioistuinratkaisuille ominaiset takeet ja erityisesti perusoikeuksista ja keskeisistä oikeusperiaatteista johtuvat takeet. Tämä merkitsee sitä, että myös eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista koskevan päätöksen tekee oikeusviranomaisena, joka täyttää tehokkaaseen oikeussuojaan erottamattomasti kuuluvat vaatimukset, joista yksi on riippumattomuuden takaaminen.⁴ Puitepäätöksessä 2002/584/YOS, SEU 19 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa ja perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa ilmaistun riippumattomuusvaatimuksen osalta rechtbank päättelee unionin tuomioistuimen 27.2.2018 annetusta tuomiosta Associação Sindical dos Juizes Portugueses,

⁴ Ibidem, 56 kohta.

C-64/16, EU:C:2018:117 ja 24.6.2019 annetusta tuomiosta komissio v. Puola (Sąd Najwyższy riippumattomuus), C-619/18, EU:C:2019:531, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen antavan tuomioistuimen on täytettävä tehokkaan oikeussuojan vaatimukset. Tätä varten on tarpeen antaa sääntöjä, joilla tuomioistuin suojataan ulkoiselta painostukselta ja vaikuttamiselta, jotka voivat vaarantaa päätöksenteon riippumattomuuden tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetuissa asioissa.

- 17 Eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaneen tuomioistuimen on rechtbankin mukaan täytettävä nämä vaatimukset myös pidätysmääräyksen antamisen jälkeen. Tehtävät, joita tällainen tuomioistuin siinä vaiheessa hoitaa, ovat rechtbankin mukaan ”eurooppalaiseen pidätysmääräykseen antamiseen liittyviä tehtäviä”⁵, joita suorittaessaan pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen on toimittava riippumattomasti. Tällaiset tehtävät kuuluvat lisäksi unionin oikeuden alaan,⁶ joten näiden tehtävien hoitamisessa on noudatettava tehokkaan oikeussuojan vaatimuksia ja näin ollen riippumattomuuden vaatimusta.
- 18 Rechtbank katsoo edellä 14 kohdassa esitettyjen päätelmien perusteella, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen jälkeen muutetun kansallisen lainsäädännön seurauksena pidätysmääräyksen antanut tuomioistuin ei enää täytä tehokkaan oikeussuojan vaatimuksia, koska tässä lainsäädännössä ei enää taata sen riippumattomuutta lainsäädäntö- ja/tai täytäntöönpanovallasta. Rechtbank pohtii, onko unionin oikeus esteenä sille, että rechtbank täytäntöönpanosta vastaavana oikeusviranomaisena panee tämänkaltaisissa olosuhteissa täytäntöön tällaisen tuomioistuimen antaman eurooppalaisen pidätysmääräyksen.

Toinen kysymys

- 19 Tämä kysymys esitetään siltä varalta, että ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi. Siinä tapauksessa rechtbank katsoo seuraavaa.
- 20 Edellä 14 kohdassa pääteltiin, että Puolassa tapahtuneen viimeaikaisen kehityksen jälkeen tuomioistuinten riippumattomuus ei ole enää taattu. Rechtbankin mukaan tästä seuraa, että kyse on senlaatuista Puolan tuomioistuinlaitoksen riippumattomuutta koskevista rakenteellisista ja yleisistä puutteista, että oikeutta saada asiansa käsiteltyksi riippumattomassa tuomioistuimessa ei ole enää taattu yhdenkään Puolan tasavallassa tuomioistuimessa syytettynä olevan osalta, riippumatta hänen henkilökohtainen tilanteestaan sekä sen rikoksen luonteesta, josta häntä syytetään, ja tosiseikastosta, joka on eurooppalaisen pidätysmääräyksen perustana. Toisin sanoen tästä päätelmästä seuraa, että Puolan tasavallassa jokainen rikoksesta epäilty, ja näin ollen myös luovutettavaksi pyydetty henkilö, altistuu todelliselle vaaralle, että oikeudenmukaista

⁵ Tuomio 27.5.2019, OG ja PI (Lyypekin ja Zwickaun syyttäjäviranomaiset), C-508/18 ja C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, 74 kohta.

⁶ Ks. tuomio 27.2.2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, 34 kohta.

oikeudenkäyntiä koskevaa perusoikeutta loukataan. Tämä todellinen vaara liittyy siihen, että nämä tuomioistuimet eivät rakenteellisten tai yleisten puutteiden vuoksi ole enää riippumattomia.⁷

- 21 Herää kysymys, antaako edellä esitetty riittävän perusteen pidättyä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta ilman (sen pitempää) vuoropuhelua pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen kanssa ja ilman, että olisi tarpeen tutkia tarkemmin, vaikuttavatko rakenteelliset puutteet kielteisesti niihin konkreettisiin oikeusviranomaisiin, jotka ratkaisevat luovutettavaksi pyydettyä henkilöä koskevan asian, ja altistuuko tämä henkilö, kun otetaan huomioon hänen henkilökohtainen tilanteensa, todelliselle vaaralle, että hänellä olevaan oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan perusoikeuden keskeiseen sisältöön puututaan (ks. edellä 8 kohdassa esitetyt arviointiperusteet).
- 22 Rechtbankin mukaan tähän kysymykseen on vastattava myöntävästi. Tuomiota Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet) voidaan rechtbankin mukaan tulkita siten, että se ei koske tapauksia, joissa lainkäyttövallan riippumattomuuteen liittyvät rakenteelliset tai yleiset puutteet ovat senluonteisia, että pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion lainsäädännössä ei enää lähtökohtaisesti taata tuomioistuinten riippumattomuutta, niin että yksittäisissä tapauksissa on myös ilman tarkempaa arviointia pidettävä puutteista johtuvia kielteisiä vaikutuksia lähtökohtana.

Kolmas kysymys

- 23 Tämä kysymys esitetään siltä varalta, että toiseen kysymykseen vastataan kieltävästi. Siinä tapauksessa rechtbank katsoo seuraavaa.
- 24 Esillä olevassa asiassa rechtbank esitti pidätysmääräyksen antaneelle oikeusviranomaiselle kysymyksiä tuomiossa Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet) (75–77 kohta) tarkoitetun vuoropuhelun puitteissa. Kyseinen viranomainen ei antanut näihin kysymyksiin täydellistä vastausta edes toisen pyynnön jälkeen. Saadut vastaukset vain vahvistavat päätelmää, jonka mukaan puolalaisten tuomioistuinten riippumattomuutta ei rakenteellisten ja yleisten puutteiden vuoksi voida enää taata.
- 25 Tämä herättää kysymyksen siitä, onko tämä toteamus jo riittävä osoitus siitä, että nämä rakenteelliset ja yleiset puutteet voivat vaikuttaa kielteisesti kyseisessä asiassa toimivaltaisiin tuomioistuihin ja että luovutettavaksi pyydetty henkilö altistuu todelliselle vaaralle siitä, että hänen perusoikeuttaan saada asiansa käsitellyksi riippumattomassa tuomioistuimessa loukataan ja näin ollen puututaan oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan oikeuden keskeiseen sisältöön riippumatta hänen henkilökohtainen tilanteestaan sekä sen rikoksen luonteesta,

⁷ Ks. tuomio Minister for Justice and Equality (tuomioistuinjärjestelmän puutteet), 61 kohta.

josta häntä syytetään, ja tosiseikastosta, joka on eurooppalaisen pidätysmääräyksen perustana.

- 26 Rechtbankin mukaan tähän kysymykseen on vastattava myöntävästi. Tuomioistuinlaitoksen riippumattomuutta koskevat rakenteelliset ja yleiset puutteet eivät vaikuta kielteisesti ainoastaan Sąd Najwyższyyn vaan myös yleisiin tuomioistuimiin, joihin pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen kuuluu. Lisäksi edellä 14 kohdassa esitetystä päätelmästä seuraa, että jokainen rikoksesta epäilty, siis myös luovutettavaksi pyydetty henkilö, joutuu todelliseen vaaraan, että hänen oikeuttaan saada asiansa käsitellyksi riippumattomassa tuomioistuimessa loukataan ja näin ollen puututaan oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan oikeuden keskeiseen sisältöön. Tämä todellinen vaara johtuu siitä, ettei Puolan lainsäädännössä enää taata kyseisten tuomioistuinten riippumattomuutta.

Kiireellisen menettelyn soveltamista koskeva pyyntö

- 27 Rechtbank pyytää unionin tuomioistuinta käsittelemään tämän ennakkoratkaisupyyntöön työjärjestyksen 107 artiklassa tarkoitetussa kiireellisessä menettelyssä. Ennakkoratkaisukysymys koskee nimittäin EUT-sopimuksen kolmannen osan V osastossa tarkoitettua alaa, ja luovutettavaksi pyydetty henkilö on luovuttamista varten säilöön otettuna odottaessa rechtbankin päätöstä luovuttamispyynnöstä. Rechtbank ei voi tehdä tätä päätöstä ennen kuin unionin tuomioistuin on vastannut ennakkoratkaisukysymyksiin. Unionin tuomioistuimen pikaisella vastauksella onkin siten suora ja ratkaiseva vaikutus siihen, kauanko luovutettavaksi pyydetty henkilö on säilöön otettuna luovuttamista varten.